

Onderwerp	: Projectplan Waterwet voor het vispasseerbaar maken van de monding van de Berkel bij Helbergen
Status	: Ontwerpbesluit
Datum vastgesteld door het college van dijkgraaf en heemraden	: 3 februari 2015
Bijlage(n)	: <ol style="list-style-type: none"> 1. Regionale ligging en situatietekening aan te leggen vispassage monding Berkel 2. Detailtekeningen vispassage

Ontwerp projectplan Waterwet

Het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel is voornemens, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, het onderhavig ontwerp projectplan Waterwet voor het vispasseerbaar maken van de monding van de Berkel bij Helbergen vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit plan.

Op grond van artikel 5.4 lid 2 van de Waterwet bevat een projectplan Waterwet een beschrijving van het betrokken werk, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd alsmede een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

1 Projectbeschrijving

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Als invulling van de Kader Richtlijn Water, wordt de uitmonding van de Berkel in de IJssel gewijzigd door deze vispasseerbaar te maken. Hiermee zal invulling worden gegeven aan de functie van Ecologische Verbindings Zone van de Berkel.

Rijkswaterstaat Dienst Oost Nederland en het waterschap hebben op 9 mei 2011 een overeenkomst (nr. 31055849) gesloten met als doel, het realiseren van vijf vispassages tussen de wateren van beide partijen. De overeenkomst vloeit voort uit het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren 2010-2015. Op basis van dit plan hebben Rijkswaterstaat en Waterschap Rijn en IJssel op 5 november 2008 het Waterakkoord Blauwe Knooppunt Rijn en IJssel ondertekend. In het waterakkoord zijn onder meer afspraken gemaakt over het verbeteren van de ecologische kwaliteit van de beekmondingen. Dit betreft zowel de verbetering van de vispasseerbaarheid als de verbetering van de ecologische omstandigheden van de mondingen.

Met de afspraken uit het waterakkoord beogen de beide waterbeheerders gezamenlijk invulling te geven aan de doelstellingen in het kader van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW).

De in dit projectplan beschreven werkzaamheden gelden als invulling van het Waterakkoord en de doelstelling uit de KRW en betreffen één vispassage.

1.1.1 Voorgenomen wijzigingen

Er is sprake van wijzigingen van een waterstaatswerk. Op bijgevoegde ontwerptekening (bijlage 4) zijn de voorgenomen wijzigingen gevisualiseerd.

Het betreft de volgende werkzaamheden:

- Aanleg vispassage in langs de oever van de Berkel, binnendijs van de vrije lozingskoker;
- Aanpassingen aan de stuw en vrije lozingskoker om deze vispasseerbaar te maken.

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Vispassage:

Voor de vispassage is gekozen voor een technische vispassage bestaande uit damwanden langs de oever van de Berkel met hiertussen schotten om het waterstandsverschil te overbruggen.

Aanpassingen vrij lozingskoker:

De bestaande stuw in de noordelijke vrije lozingskoker zal worden vervangen door een vaste overlaat. De zuidelijke koker heeft afdoende capaciteit om het water uit de Berkel af te voeren. De vaste overlaat zal alleen gebruikt worden indien de waterstand door een extreme weersomstandigheden zal stijgen.

In de noordelijke vrije lozingskoker worden een afsluiter en een terugslagklep aan de bestaande keermiddelen toegevoegd.

De terugslagklep zal uitgevoerd worden als een balanceerbare klep, die verticaal wordt opgesteld en vispasseerbaar is. Het is van belang dat de klep automatisch door 'natuurkrachten' (zwaartekracht / waterdruk) dichtslaat bij verhoogde rivierwaterstanden en daarmee als keermiddel kan functioneren. De klep moet geheel onafhankelijk van mechanische/elektronische ingrepen kunnen werken.

Voor de afsluiter geldt dat deze aan de zelfde eisen moet voldoen als de bestaande noodsluif. De bediening zal gelijktijdig en op dezelfde manier als de bestaande noodsluif plaatsvinden.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

De werkzaamheden zullen voornamelijk worden uitgevoerd vanaf het water.

(Geluids)hinder zal door materieelkeuze tot een minimum worden beperkt, tevens zal er alleen overdag gewerkt worden.

Voor het aanbrengen van de damwanden zal specifiek trillingsarm materieel worden toegepast. Daarnaast zullen er op verschillende plaatsen trillingsmetingen verricht worden om trillingen te registreren en zo nodig bij te sturen.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden wordt de afvoercapaciteit van de Berkel voor 100% gewaarborgd doordat het theoretisch profiel blijft gehandhaafd.

De vrije lozingskoker is onderdeel van de primaire waterkering. Tussen 15 oktober en 15 maart zullen geen werkzaamheden aan de waterkering plaatsvinden.

Er wordt gewerkt volgens de gedragscode Flora- en faunawet voor de waterschappen welke door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie is goedgekeurd. Middels deze gedragscode wordt zorgvuldig omgegaan met (beschermde) planten- en diersoorten, wordt het tijdstip van uitvoering hierop aangepast en / of worden mitigerende maatregelen genomen.

De vispassage zal handmatig worden afgesloten bij een lage afvoeren om te voorkomen dat de waterstand in de Berkel uitzakt.

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien, die aan de uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel, dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan, kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd.

Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding.

2 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is op grond van artikel 2.1 van de Waterwet gericht op:

- a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

a. voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De vispassage wordt in de vorm een technische voorziening (bypass) aangelegd. Het theoretische profiel van de Berkel blijft ongewijzigd en zal er derhalve ook geen extra opstuwung optreden. Bij waterschaarste wordt de vispassage gesloten zodat deze geen invloed op de waterstand heeft.

De bestaande stuw in de noordelijke vrije lozingskoker zal worden vervangen door een vaste overlaat. De zuidelijke koker de maximale afvoer van 7m³/s goed aan.

In geval van calamiteiten of extreme weersomstandigheden blijft de noordelijke koker beschikbaar om water af te voeren.

Het wijzigen van de stuw zal geen gevolgen hebben voor het huidige waterpeil.

De bestaande keermiddelen in de waterkering worden aangepast (betreft geen wijziging in vorm, afmeting en constructie of ligging ten opzichte van de legger). Deze aanpassingen hebben geen negatieve invloed op de betrouwbaarheid van de kering. Tevens is bij het ontwerp reeds rekening gehouden met strengere eisen in de toekomst.

b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen

De geplande maatregelen geven invulling aan de doelstellingen van de KRW en Waterakkoord blauwe Knooppunten Rijn en IJssel voor de Berkel. De doelen en

beleidsopgaven voor het stroomgebied staan hierin vast. Het gaat onder andere om het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit. De chemische kwaliteit blijft ongewijzigd als gevolg van de hier beschreven werkzaamheden.

c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De aanleg van de vispassages hebben een positieve invloed op de maatschappelijke functies door vergroting van een gezonde visstand (sportvisserij) en beleving van het watersysteem. Bovendien wordt hiermee invulling gegeven aan de doelstellingen uit de KRW.

3 Wijze van uitvoering

3.1 Planologische inpassing

De hier beschreven werkzaamheden zijn planologisch inpasbaar. Dat wil zeggen, op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn geen wijzigingsplannen vereist.

3.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

Naar aanleiding van dit projectplan moeten de wijzigingen in het waterstaatswerk worden meegenomen in een wijziging van de legger. De legger bestaat uit kaarten en teksten. In de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de Keur Waterschap Rijn en IJssel 2009 en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld.

Voor het vaststellen van de legger wordt een apart besluit genomen.

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang:

<u>Vergunningen/Besluiten</u>	<u>Bevoegd gezag</u>
Omgevingsvergunning (onderdeel bouw van overig bouwwerk)	gemeente Zutphen
Melding grondwater onttrekking en lozing	waterschap

3.3 Planning

De uitvoering vindt plaats in de periode van april tot en met augustus 2015.

3.4 Overige uitvoeringsaspecten

De werkzaamheden worden uitsluitend uitgevoerd op grondgebied van het waterschap. Incidenteel is het wellicht noodzakelijk om gronden van derden te betreden om zo de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Medewerkers van het waterschap en/of van de opdrachtnemer zullen de uitvoering vooraf afstemmen met de betreffende grondeigenaren.

4 Procedure

Bij de totstandkoming van het projectplan wordt gebruik gemaakt van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht: de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit betekent dat het ontwerp projectplan Waterwet digitaal wordt bekendgemaakt en gedurende zes weken met de bijbehorende stukken ter inzage wordt gelegd op de websites: www.wrij.nl/actueel/bekendmakingen en <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/zoeken/waterschapsblad>.

Een belanghebbende heeft de mogelijkheid om haar of zijn zienswijze ten aanzien van het ontwerp projectplan Waterwet kenbaar te maken. Na de definitieve besluitvorming is beroep bij de rechtbank in beginsel alleen mogelijk voor degenen die in de ontwerpfase een zienswijze hebben ingediend.

Zienswijzen op dit ontwerpbesluit kunnen schriftelijk of mondeling naar voren worden gebracht. Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan het college van dijkgraaf en heemraden van het Waterschap Rijn en IJssel, Postbus 148 (7000 AC) Doetinchem. Mondelinge zienswijzen kunnen kenbaar worden gemaakt via telefoonnummer 0314-369369. Het projectplan ingevolge artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet staat in de bijlage bij artikel 1.1 van de Crisis- en Herstelwet genoemd. Hierdoor zijn de bepalingen in hoofdstuk 1, afdeling 2 van de Crisis- en Herstelwet van toepassing.

5 Contactpersoon uitvoering werken

Voor meer informatie over het ontwerp projectplan Waterwet kunt u terecht bij de projectleider M. (Mathijs) P. de Gier. Hij kan uw vragen beantwoorden en het plan met u doornemen.